

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

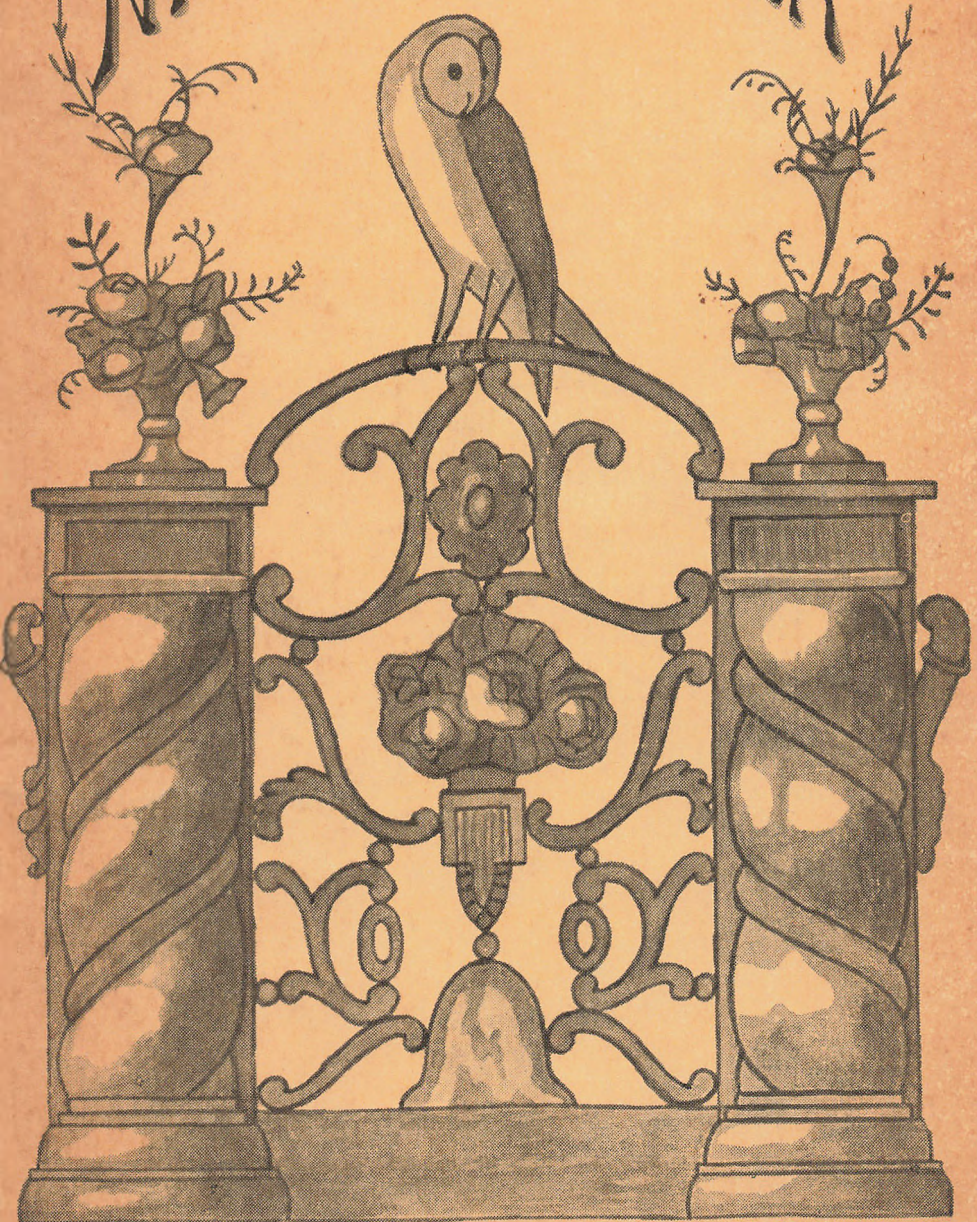
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NISSUMSKE AARBØGER

Nissumske Aarbøger

1925

Udgivet af
N. Nissum Seminariums Elevforening
under Redaktion af
J. Søndergaard Jacobsen (06)

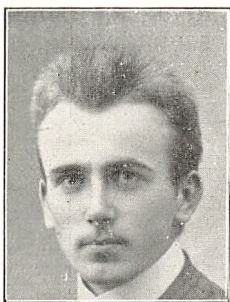

Struer.
M. Christensens Bog- & Accidenstrykkeri
1926.

DANSKE I ARGENTINA.

AF

RAGNVALD PRÆSTHOLM (09).

I forrige aarbog sluttede jeg af ved min ankomst til Tandil, den by, der i særlig grad blev mit hjemsted i Argentina. Naturen er her noget for sig selv, byen ligger som paa bunden af en gryde omgivet af bjerge paa ca. 250 m.s højde.

I aaret 1844 stod en ung lærer i Stege og pegede paa et Syd-amerikas kort og hævdede, at der vilde han rejse hen og grundlægge en koloni og maaske være missionær for Indianerne. Han satte netop fingeren paa det sted, hvor Tandil ligger. — Denne mand var den yngste af 9 søskende fra et lille 3 tdr. lands hus paa Lolland; han havde som dreng arbejdet paa den kendte bondeven, Statsminister Kr. D. Reventlovs gods. Hans navn var Hans Christensen Fugl, og som barn var hans stadige aftenbøn, at Gud vilde lade ham blive en klog mand og helst skolelærer. Han lærte mølleri i Horslunde, blev saa kusk og tjener hos Poul Martin Møllers fader, Biskop M. i Maribo, kom paa Snedsted seminarium, svømmede over Limfjorden og fik, 26 aar gl., sin eksamen 1837 med ug i alle fag undtagen eet. Lærergerningen passede ham imidlertid ikke rigtig af den grund, at „ikke alene skolekommissionen, men enhver skomager eller skrædder følte sig berettiget til at efterse og irettesætte læreren saa vel for hans undervisning som for hans private liv“.

Efter 70 dages sørejse naaede han Buenos Aires 1844, men kom først til Tandil 1848. Der saaede han hvede, lavede en hestemølle, kæmpede med indianerne for at have sine ejendele i fred, blev valgt ind i byraadet, oprettede skoler, forestod uddeling af jord, liniering af gader osv.

1858 var han herhjemme og fandt sig en hustru, der imidlertid fik kopper og var døden nær.

Ankommen til Tandil fik han bygget en god vandmølle og fortsatte sit arbejde i byraadet til stort gavn for byen.

Der kom flere og flere Danskere til byen, og alle traadte de deres argentinske børnesko hos Juan Fugl, og han blev selvsagt midtpunktet i den lille danske koloni, der voksede op. Han var giftefoged, døbte de smaa, begravede de døde, han syntes uundværlig, som det ogsaa udtrykkes i en fødselsdagssang til ham:

„ . . . thi vi her i Amerika,
Dem næppe kan undvære,
jeg for min part da siger: Ja,
De er mig hjertens kære“.

1871 rejste han med sin familie til Danmark, men tog over igen i 1873 og solgte sin mølle for 90,000 Kr. Drog saa for sidste gang hjem i 1875 og døde 89 aar gl. i aaret 1900. Han nedskrev paa sine gamle dage sine oplevelser, det blev til 4 bind paa over 1000 tætskrevne sider.

Den tandilske koloni kom hovedsagelig til at bestaa af Møenboere og Lollikker, og endnu i 3—4de slægtled sporede dette tydeligt i børnenes sprog.

Fugl havde vist vejen til kornavl, og den blev fulgt af hans landsmænd, hvis antal blot i provinsen Buenos Aires, nu er steget til over 5000, og disse ejer et jordomraade som Lolland-Falster og lejer et areal af fladeindhold omtrent som Fyn, saa det er efter danske forhold store arealer, der arbejdes med, der er saaledes 6 danske jordejere derovre med hver over 5000 ha god hvedejord eller ligesaa meget som 20 gode sjællandske herregaarde.

En nybegynder, der efter flere aars ophold har faaet indsigt i landets agerbrugsforhold og i regelen bliver finansieret af en ældre velhavende landsmand, begynder

ofte „paa halvt“ med denne med et stykke paa 3—500 ha.

Livet vender mange gange den ublide side til, og der skal ihærdigt arbejde og udholdenhed til, hvis kampen for tilværelsen skal føre til det attraaede Maal — økonomisk uafhængighed — der saa til gengæld i enkelte tilfælde naas i den grad, at der nu er danske magnater derovre, hvis formue i kr. nødvendiggør brugen af 2 cifre til at betegne millionerne. Andre slider og slæber hele deres Tid og naar aldrig at komme ovenpaa.

— Som aarene gik, og der kom flere og flere Danske til, — saaledes indvandrede der i aaret 1912 ikke mindre end 1316 danske emigranter — blev det nødvendigt at søge andre steder hen end til Tandil, og der er nu store kolonier omkring Tres Arroyas (de 3 aar) og Necochea ved Atlanterhavet; denne „danske“ zone har et omraade som hele Danmark, saa det forstaaes let, at der bor mange andre ind imellem Danskerne. Der er: Argentinere, Italienerne, Spaniere, Tyskere, Rusere og mange andre nationer.

Da der nu efterhaanden kom mange børn i de danske familier, trængte kravet om dansk skole sig frem. Den første blev oprettet i Tandil den 1. Novbr. 1870 i et af Fugls huse i byen; men den holdtes kun i gang godt $\frac{1}{2}$ aar, saa kunde lærerinden, fru Kofod, ikke enes med børnenes forældre, og først i 1875 tog en fortrukken lærer Berg fat. Han afløstes i 1876 af den senere provst Meulengracht paa Falster, der som Danskernes første præst ogsaa tog en skolegerning op. Meulengracht rejste hjem i 1882, og i 1884 begyndte min kones tante, fru Kastrup, og min svigermoder, der dengang var ugift, en skole, hvor de til tider havde over 20 børn; men de fratraadte i 1886, da pastor Niels Dael (nu Liselund, Slagelse) kom over sammen med en del unge, virkelystne mænd, hvoriblandt den nuværende redaktør af den dansk-argentske avis „Syd og Nord“, der iaar er begyndt paa 22. aarg.

Det blev Hans Bøgedal, der i 1887 blev den bærende kraft i Daels skole; men der var store økonomiske vanskeligheder, saa han rejste snart til Danmark igen, hvor han nu er medredaktør af „Fyns Tidende“. — De næste 5 aar var der mere fasthed i skolevæsenet under Jens Kr. Kristensen, der i flere aar havde

haft en friskole i Øster Jølby paa Mors; men han kom aar for aar længere ud i gæld ved at drive skolen og maatte desværre til sidst søge anden næringsvej, hvorfor han nedsatte sig som snedker i Bahia Blanca (Den hvide Havn). Senere tog han et par aar med den argentinske grænsekommision op i Andesbjergene, og han blev der ogsaa hver vinter som depotbestyrer. I denne tid kom han i venneforbindelse med en indianerhøvdinges søn, der kunde tale noget spansk, og han fik et godt indblik i Indianernes levevis og til dels ogsaa i deres sprog. — Jeg besøgte ham i 1913, da var han chacarero (landmand paa lejet jord), og det var virkelig en oplevelse at høre ham fortælle, samt se hans indianersamling. — Nu er han død, han faldt i en brønd og druknede.

Min svigermoder, der imidlertid var bleven gift med en broder til sin svoger og nu ogsaa hed fru Kastrup, maatte saa i 1895 tage fat igen; dog varede det kun i 2 aar; thi saa lejede Kastrup jord saa langt ude, at de maatte flytte fra byen.

Det vil føre for vidt at følge skolen i enkeltheder op igennem aarene; men da jeg kom over i Februar 1912, var der en god skolebygning, udstyret med fortrinlige undervisningsmidler; jeg fik bygget et klasseværelse mere og fik aaret efter min søster over som lærerinde og senere lærer Martin Mortensen (nu i Sønderborg); vi 3 sørgede saa for Undervisningen i Dansk, og jeg havde en del af undervisningen i Spansk; men til hovedfagene havde jeg altid en argentinsk lærerinde. — Det sidste aar, jeg havde skolen, var der 43 elever. — Jeg var den sidste, der drev dansk skole for egen regning, nu drives den af „Dansk Skoleforening i Argentina“, som stiftedes 1908 og i min tid støttede skolen betydeligt.

Paa Tres Arrogos egnen er der nu en stor børneskole med ca. 100 elever og tillige en højskole. I Nicochea er der ligeledes en børneskole, og desuden virker der rundt om i campen kontorister, overretssagførere og mange andre som huslærere, imellem at de holder en ferie for at kæle for flasken. — Der er jo nemlig kommen en mængde havarister og „fars sønner“ over i det forfængelige haab, at naar de først blev omplantede i andre forhold, saa skulde det nok gaa, som om en maanedes lediggang paa en udvandrerdamper

skulde kunne staalsætte en veg karakter. Forholdene er tvertimod saadan, at Argentina med det hurtigere tempo og den store, fri konkurrence stiller langt større krav til viljen end det blødsødne Danmark med fagforeningerne og understøttelser og offentlig forsorg. — Naar jeg tænker tilbage paa aarene derovre, saa ser jeg for mig de mange stakler, der med kortere eller længere mellemrum var mine gæster for en nat eller mere; der er „Det krøllede Juletræ“, som jeg eksperimenterede med i flere maaneder, eller „Rødbeden“, „Kong Christian d IX“ osv. En del af dem har lukket sig op for mig og ladet mig se ned i en forpint sjæl; den tomme tilværelse og det forspildte liv var dem en stor lidelse; men de formaaede ikke at rejse sig, trælbandne, som de var af en eller flere laster, førtes de blot med raske skridt en altfor tidlig død imøde. — Stakkels, stakkels, kære landsmænd! De stærke drikke ødelagde dem, og hvor stor en skyld har jeg og du i dette sørgelige resultat?

Af foreninger er der en del, jeg nævner blot: „Dansk Hjælpeforening“ og K. F. U. M. i Buenos Aires. „Den protestantiske Menighed i Tandil“, „Kristelig Ungdomsforening i Tandil“, „Skandinavisk Forening“, foruden en mængde foreninger med selskabeligt formaal. — Flere Biblioteksforeninger findes ogsaa; der er nu 2 danske kirker og 2 kirkelokaler med 4 præster ialt.

Af danske aviser er „Syd og Nord“ og „Skandinavian“ mest udbredte.

Til slut maa jeg blot omtale, at der er mange Danske spredte i de øvrige provinser, f. Eks. i Mendoza, hvor der drives vinavl; i territoriet Misiones, der grænser op til Brazilien, er der i de senere aar kommen mange landsmænd, de rydder urskov og planter *Ilex paraguensis*, en slags kristtorn, af hvis blade og unge grene Argentineren tilbereder sin nationaldrik „El maté“. Trods ensomhed og strengt arbejde deroppe behøver nybyggeren ingenlunde at tabe modet, hvad nedenstaaende brev, der for et par aar siden stod i „Syd og Nord“ er et bevis paa:

„ før solen staar jeg op og gaar efter endt toilette en ronde i haven for at studere myrernes ødelæggelseslyst, derefter farer jeg med macheten (en slags økse) løs paa underskoven indtil frokost, som jeg spiser kl. 7 a 7³⁰. Saa igen løs paa skoven, til jeg bliver

stukket tilstrækkeligt af hvepsene, som nu ved solens varme blive ret livlige (og ondskabsfulde). Naar jeg saa er drevet hjem af dem, gaar jeg udrustet med økse og sav løs paa træerne. Ved titiden tager jeg en lille rast, pyntet op med en maté, saa sættes som regel en del af middagsmaden over ilden, og jeg gaar atter løs med fældning af træer, til jeg træt og skrupsulten kommer hjem til middag. Saa har jeg en fast regel: tilberedning af maden, spise den samt opvaskning etc. maa ikke tage mere end to timer, ofte tager det mindre, og det er uhyre sjældent, at jeg har mindre end 2 retter til middag. Nu er det gerne for varmt til at fælde træer; men saa gaar jeg paa med ukrudtshakken og lugning i haven; hvis det ser ud til regn, saar jeg, regner det, planter jeg ud. Naar solen taber lidt af sin styrke, gaar jeg i lag med træerne igen; men naar jeg bliver for træt, gaar jeg hjem og faar fat i hakken eller andet let arbejde til solnedgang. Saa hjem og de svedige klude af og „sovser“ mig selv med noget dejligt koldt vand. Saa dejlig frisk er skumringstiden, ingen fluer, og medens jeg gør toilette og tilbereder aftensmaden, jubler det i mig af glæde over tilværelsen, og det bobler over: — Jeg synger, saa det runger i skoven, min skov!“

Saa til sidst kun lidt om, hvor rørende det er at komme ud saa langt fra Danmark og træffe mennesker, der i mange, mange aar ikke har været hjemme, eller mennesker, der aldrig har set Danmark, træffe disse saa levende med i alt, hvad der er dansk. Ja, de følger i mange retninger meget bedre med, end vi gør herhjemme, og det giver et mærkværdigt overblik at se de danske foreteelser paa saa langt hold — der bliver saa lille afstand fra Skagen til Gedser, fra Nordkap til Gibraltar, og det var derfor meget lettere at interessere danske børn derovre for den store verden, som de gennem det kosmopolitiske samfund var i saa mangearartet berøring med, end det er at faa en klasse sjællandske børn til paa tankens vinger at sætte over Store-Bælt og interessere sig lidt for dem paa Fyens land.

Men at Danskerne derovre føler sig knyttede til vort kære Danmark, kan jeg bedst vise ved at citere et digt af højskoleforstander Lars Bækhoj, Ollerup. Han levede sin barndom og ungdom derovre og har gjort et godt arbejde i den danske skole i Tandil i aarene 1906—11.

„Danmark, fjernt bag tusind' Bølger,
 varmt min Sjæl dit Billed dølger,
 med din brede
 brune Hede
 og din ranke Bøgeskov.

Var du ofte haard mod Sønnen
 — karrigt Brød var Arbejdslønnen —
 dog i mange
 Hytter trange
 dvæler Tanken længselsfuld.

Thi nu ser jeg grant din Tanke:
 Mod og Kraft du bød mig sanke,
 dristigt drage
 Danmarks Sage
 riste her i fremmed Jord.

Derfor mens jeg Furen vender,
 og naar Aftenlampen brænder,
 danske Sange
 Toner fange,
 strømmer frejdigt fra mit Bryst,

Og naar smaa i Aftensvale
 lytter tyst til Faders Tale,
 dyre Minder
 stille rinder
 gennem Talens jævne Løb.

Give Gud, naar de til Slummer
 mig bestrør med fagre Blommer,
 deres Tunge
 lydt maa sjunge
 paa mit danske Modersmaal.

Nu maa jeg holde op, der er ellers saa mange andre ting, det kunde være interessant at føre frem.

Den største vanskelighed for forældre derovre — som herhjemme — er at værne børnene for livets farer. Mors og Fars arms rækkevidde er saa begrænset; men vi maa gøre, som det blev udtrykt i et digt i „Dæmring“ for en halv snes aar tilbage.

„Og naar engang du skal sende dit (Barnet) ud,
ud fra dets hjem i den vildsomme verden,
send det ej ene, men send det med Gud,
da faar det lykke til livsdagens færden“.

EN VEN FRA UNGDOMMENS DAGE.

Et Foredrag af VILH. VÆRGE. — Holdt for Klassekammerater
paa Nr. Nissum Seminarium i Vinteren 1899—1900. Gengivet
efter det opbevarede Manuskript. Forkortet og lidt ændret.

Som bekendt var det ikke mig, men H. C., der skulde have staaet her i Aften. Han har imidlertid bedt mig om at gaa i sit Sted; og det kostede mig heller ikke nogen stor Overvindelse at sige ja, hvad I let vil forstaa, naar jeg siger, at jeg saa smaat havde gaaet og været ked af, at mit Navn kommer saa langt nede i Alfabetet, som vi jo gaar efter her, at der ingen Udsigt var til, at jeg havde faaet Lov at tale i Aar. Og jeg kan ikke nægte, at jeg har god Lyst til at prøve det ogsaa. Jeg siger derfor Tak til H. C., fordi han har overladt mig Talerstolen, og til hele Forsamlingen, som er mødt for at høre paa mig.

Da det er mine Kammerater og Venner, jeg skal tale for, har jeg tænkt at tale om en Ven fra Ungdommens Dage, en Ven, jeg har kendt i mange Aar, før jeg saa nogen af jer.

Mange Venner havde jeg ikke i de unge Aar, inden jeg her paa Seminariet saa mærkeligt traf sammen med en Flok Kammerater, jeg kan dele saa meget med af alt det, jeg tidligere maatte bære hos mig selv: Med en

Morskaben over Hverdagslivets pudsige og muntre Op-
trin, med en anden Glæden over Naturens Skønhed,
med en tredje et stemningsfuldt Digt, med en fjerde
Guds Ord og Kristenlivets Herlighed, med hver eneste
af jer et eller andet godt.

De Mennesker, jeg tidligere omgikkes, havde saa
svært ved at forstaa mig, og derfor søgte jeg helst En-
somheden.

Efter min Moders Død havde jeg min Gang om bag
Byen om Søndagen, om i Stilhedens Rige. Her stod en
gammel Hyld, som jeg satte mig under.

Her sad jeg godt gemt for Verden og følte Savnet
af min Moder, sad og takkede Gud for den Rigdom,
jeg havde ejet i hendes Kærlighed.

Her sad jeg og var glad i Sorgen og rig i Ensom-
heden, mens de unges Latter og Raab fra Legepladsen
oppe i Byen af og til skar ind gennem Stilheden som
Røster fra en Verden langt borte.

Lidt længere nede laa Engen. Den kaldte jeg min
Søster, og jeg betragtede den som en stille Nonne, der
havde trukket sig tilbage fra Verdens Larm. Naar jeg
rejste mig fra Hylden, gik jeg hen over Engen og sang:

Ud over Engen saa ofte jeg vanker,
her kan min Længsel udfolde sig fri.
Her er saa stille, her kan mine Tanker
føre mig ind i et smukt Trylleri.

Blomsterne, som staar
smilende i Vaar
møder mit Øje, hvor jeg staar og gaar.

Ud over Engen paa Fødderne bare
sprang jeg omkring ved mit barnlige Leg
og sang om Kap med den vingede Skare,
som mod det høje med Sangjubel steg.

Blomsterne, som staar
smilende i Vaar,
er, som min Glæde var i Barndoms Aar.

Ud over Engen med glødende Hjerte
vandrer jeg ofte i blomstrende Vaar;
her jeg min Kærligheds Længsel og Smerte
frit lader sværme, naar ene jeg gaar.

Blomsterne, som staar

smilende i Vaar,
nikker da til mig, som de mig forstaar.

Jeg syntes, baade Tekst og Melodi laa i Luften derude. Saa greb jeg det og sang det, saa godt jeg kunde. Og inden jeg var færdig med Sangen, stod jeg henne ved Aaen, som stille og nynnende snoede sig gennem Engen. Den holdt jeg særlig meget af, den er min Ven fra Ungdommens Dage.

Det første, der gjorde den til min Ven, var en Hjælp, den ydede mig; saadan stiftes Venskab tidt. Som tolv Aars Dreng vogtede jeg Kvæg ved dens Bred, og det varede ikke længe, før jeg opdagede, at det var meget lettere at vogte i Engen end oppe paa Marken. Det kom af, at Aaen passede saa trofast paa, at ingen af mine undergivne skulde gaa paa ulovlige Græsgange til den Side, hvor den dannede Grænseskellet for mit Rige.

Siden morede jeg mig mangen ledig Stund med at betragte den. Tidt laa den blaa og blank, og jeg kunde da staa og se, hvor smukt alt spejlede sig i den. Alt, hvad der var i den Verden, jeg levede i, kunde den genspejle, blot det kom i den rigtige Stilling til den. En blaa Himmel med hvide eller graa sejlene Skyer, med Morgen- og Aftenrøde, med Sol, Maane og Stjerner, kunde jeg se dernede; en Aabred med Græs og Blomster var der ogsaa; legende Lam og græssende Køer saas ogsaa undertiden; og bøjede jeg mig rigtig ud over den, kunde jeg se en Dreng med Ansigt, Haartop og Klæder, akkurat som jeg havde det. Det var en forunderlig Eventyrverden, jeg her fik Lov at se ind i. Den undrede mig og glædede mig. Tidt stod jeg og fantaserede mig langt ind i den. Hvis nu Drengen dernede sagde: „Kom!“ og jeg saa fulgte ham — hvad saa? — — —

Men den Kærlighed, jeg havde faaet til Aaen i mine Drengaar, har fulgt mig gennem alle mine Ungdomskaar og vil rimeligvis blive ved at følge mig gennem hele Livet. Jeg kan ikke godt komme hjem, uden jeg skal en Vending ned til denne min Ungdomsven. Den har altid noget godt at minde mig om og noget nyt eller gammelt at fortælle mig. Meget af det gamle er saa godt, at jeg vil lige saa gerne høre det som noget nyt.

Staar jeg der en Sommerdag, hvor den ligger blank

og rolig, saa jeg næsten ikke kan se, den rinder, træffer det, jeg siger til den:

„Hvor du dog ligger roligt i Dag, min Ven! Du har nok ikke noget at ile efter“.

„Jeg er aldrig rolig“, svarer den, „jeg har altid noget at ile efter“.

Jeg bøjer mig da ned, plukker en af Engens Blomster og kaster paa Aaens Spejl. Og den glider — glider — glider. — Den standser ikke noget Øjeblik. Hvert Sted, den naar, forlader den i samme Nu, den er der. Snart sejler den langt borte. Mit Øje bliver ved at følge den. Den bliver mindre og mindre. Et kort Minut endnu, og jeg kan ikke følge den længere.

Da bliver jeg alvorlig og siger:

„Du gaar nok hurtigere, end det ser ud til“.

„Ja, jeg ligner den Strøm, som tager alle Mennesker med sig, ogsaa dig“.

„Nej, ved du nu hvad, gamle Ven, raaber jeg halvt fornærmet, halvt bedrøvet. „Saadan noget maa du ikke skylde mig for. Jeg gaar ikke med Strømmen. Jeg har i flere Aar kæmpet for at leve et frit og selvstændigt Liv og ikke lade mig beherske af Tidsaandens Strøm“.

„Ikke saa ivrig“, siger Aaen. „Hvor lidt eller hvor meget du gaar med Tidsaandens Strøm, skal her ikke tales om i Dag. Men der er en anden Strøm, som hverken du eller noget andet Menneske kan blive fri for at gaa med“.

„Og det er?“ spørger jeg ivrigt.

„Det er Tidernes Strøm“, svarer Aaen, „det er Timernes, Dagenes, Aarenes Strøm. Den synes ogsaa tidt at ligge meget rolig. Mange lægger slet ikke Mærke til, at den gaar; men stadig og støt glider den fremad. Ligesom Blomsten glider mod Havet, glider den fremad mod Evighedens store Hav. For hvert Pulsslæg, dit Hjerter slaar, kommer du et Skridt nærmere Døden og Evigheden. Den legende Barndom og den drømmende, haabefulde Ungdom betragter tidt et Menneskes Levetid som en halv Evighed; men pludselig opdager den, der nylig stod i Ungdommens blomstrende Vaar, at hans Haar bliver graat, og hans Kræfter begynder at svinde, og han forstaar ikke, hvor Tiden er blevet af. — Sig mig: Hvor gammel er du blevet?“ spørger den mig.

„Ja, jeg er allerede fem og tyve Aar“, svarer jeg.

— „Og du vil dog næppe synes, du har levet ret længe?“ —

„Nej, jeg synes, at nu skal jeg først til at begynde paa Livet“.

„Hvor mange Gange mener du da, du kan faa Lov at leve det Antal Aar?“

Og da jeg skal til at tænke over det, opdager jeg til min Forbavselse, at naar jeg har levet dette Spand af Aar to Gange til, saa har jeg allerede naaet en Alder, som kun de færreste naar. Jeg vender mig da til Aaen og svarer:

„Hvis jeg faar Lov at blive gammel — og det haaber jeg; for ellers faar jeg ikke udrettet meget af det, jeg føler, jeg skal have gjort — saa har jeg dog efter al Sandsynlighed allerede levet en Trediedel af min Tid“.

„Og hvad har du saa brugt alle disse Aar til?“ spørger Aaen.

„Jeg har vokset og samlet Kræfter, jeg har set paa Livet og forundret mig over det, jeg har arbejdet for Føden og paa min Forberedelse til en Gerning, jeg har drømt om store Bedrifter, jeg skulde øve; men udrettet noget, det har jeg ikke — ikke endnu“.

„Saa har du det sværeste tilbage — og det bedste“, siger Aaen; „saa er det paa Tide, du faar begyndt at udrette noget!“

„Men, hvordan skal jeg dog lære det?“

„Sørg for at faa noget ud af Tiden. Stræb efter at faa brugt hver Time i dit Liv paa bedste Maade — til Gavn for dig selv og andre og til Ære for Gud. Ligesom jeg bestandig løber mod Havet og ikke noget Øjeblik staar stille eller løber tilbage, saaledes løber Tiden ogsaa ustandselig fremad mod Evigheden. Selv om et Menneskes Liv bestaar af mange Dage, faar han dog ikke Lov at leve nogen Dag mere end een Gang. Brug derfor hver Dag, ja, hver Time, saa du aldrig skal fortryde det“.

„Men hvordan skal jeg lære at bruge Tiden godt, naar den bestandig bærer mig ind i ny Forhold? Bag efter ved jeg altid, at saadan og saadan skulde jeg have gjort, men saa er det for sent“.

„Du kommer i nye Forhold paa samme Maade som Blomsten. Den sejler snart gennem en frodig Eng og snart gennem en sumpet Mose, snart gennem en frugtbar Kornager og snart gennem en gold Brakmark. Men

altid staar der Straa og Blomster paa Aabredde, og dem nikker og smiler den til, selv om de er aldrig saa forskellige.

Som Blomsten vil du ogsaa hele Tiden skifte Omgivelser. Snart er du omgivet af Mennesker paa Livs- haabets og Idealernes saftige og blomsterrige Eng, snart af andre paa Forsagthedens og Tungtsindighedens sure og sumpede Mose, snart er du omgivet af Men- nesker paa Velværets frodige Kornager, snart af andre paa Fattigdommens øde Brakmark. Men hele Tiden vil der være Lejlighed til ikke alene at være venlig imod dem, men ogsaa til at hjælpe dem med et og andet, som kan føre dem nærmere til Gud. Hver Dag har mange rige Muligheder for dig, blot du faar Øje paa dem og faar gjort Alvor af at udnytte dem“.

Ja, dette og meget mere siger Aaen til mig. Saa er det da ikke underligt, at jeg gerne vil tale med den, og at jeg kalder den min Ven fra Ungdommens Dage.

*) Som Aaen stille glider i Engen for min Fod, men dog saa hastigt skrider det aabne Hav imod, saa rinder mine Dage mod Evighedens Hav, det varer kun saa fage, saa staar jeg for min Grav.

Hvert Pulsslæg i mit Hjerte, det skønner jeg saa vel, vil tære paa din Kerte, som tændtes i min Sjæl.
Som Damp min Tid vil svinde; dog skal ved Dødens
Port
jeg engang herligt finde, ej svandt, hvad jeg fik gjort.

Saa vaagn da op, I Kræfter, som slumrer i mit Bryst, og tag nu op herefter det rette Kald med Lyst; saa mange Steder vinkes der ad mig, og min Tid er knap, jeg maa ej sinkes af Tant, men øve Flid.

Men ak, hvor skal jeg lære at lyde Visdoms Aand!
O, tag mit Hjerte, Herre, og led det ved din Haand, og fjern, hvad der vil spærre mig Vej til hellig Daad, og lad mig bedre lære at følge gode Raad.

*) Formen i dette Digt er jeg ikke helt fillreds med, men lader det alligevel hellere staa i sin oprindelige Skikkelse end i en omlavet.
V. V.

NOGLE „SVINGERE“ FRA STABY.

AF

STEFFEN STEFFENSEN (23).

„DER var nu alligevel mange „grinagtige Fyre iblandt os, da vi gik paa Seminariet“. — Det lægger man især Mærke til bag-efter, og saa snakker man om dem og opfrisker Minder. — Det var vist navnlig i „F“! — Hvem husker ikke snurrige Kanutter og pudsige Træk fra den Klasse?

Jeg faar pludselig Lyst til at fortælle lidt af den Slags fra min „F“ — Staby! Der var nemlig i

høj Grad ogsaa „Svingere“, selv saa sent som i min Tid — og Redaktøren har jo bedt mig om lidt i Aar igen — saa det gaar nok.

Se, der var nu først Frandsen, „den evige Jøde“, som Forstanderen kaldte ham den første Dag. Hvor ser jeg ham tydeligt for mig, saadan som jeg saa ham den første Dag, vi mødtes paa den gamle Skole. Med Lorgnetter og lang Pibe og med Penneskraft bag Øret kom han mig i Møde i den lange Gang, just da jeg havde indtaget mit første spartanske Maaltid og var paa Vej ud med Kartoffelskrællingen. Og hvor betog han mig med sin Høflighed; han greb og trykkede min vaade, snavsede Haand, endog før jeg fik Tid til at give den en Omgang i Frakkeforet. Hyggelig saa han ud, syntes jeg, og hyggeligt virkede hans Stue, især i Sammenligning med min, der var baade tilrøget og mørk. Hans Bøger og Billeder, Bordtæppe og Tobakspiber gav

en et umiskendeligt Præg af Velstand, og den mægtige Dynge snavsede Lærredslipper, der fyldte Størstedelen af et stort Skrin, syntes ikke heller at tyde paa Fattigdom — i hvert Fald ikke for mig, der kun havde tre Flipper, deraf to Gummi. Jo, Frandsen duperede mig, og jeg vovede først at sige „Du“, da han selv bad mig om det; han klappede mig samtidig paa Skulderen med en Hjertelighed, der fik mit Hjerter til at hoppe af Fryd.

Han bød paa Kaffe den første Aften; Kaffe med Franskbrød og Kager af en mægtig Kagedaase, som han halede op af før omtalte Skrin. Men mer end alt dette husker jeg det dybe Indblik i Finesser og Kneb, han i Aftenens Løb gav mig, alt sammen noget, der var nødvendigt, naar man vilde gaa paa Skole og — vel at mærke — „klare den“ nogenlunde. Hans Ord fik større Vægt derved, at han var gammel, øvet „Skolemand“ og Kending der paa Stedet; derfor gav han ogsaa gode Raad m. H. t. „den gamle“. — Han stemte min sprukne Violins tre Strenger og spillede; han havde spillet ved Musiklæreren i Silkeborg i snart to Aar, og saa for Resten „dyrket“ Musikken hele sin lange Skoletid igennem. Og han var virkelig Seminarist!

Jeg skulde bare se hans Bøger. Der var Streger, røde og blaa, tykke og tynde, under alle mulige Tal og Navne; det var fra den Tid, han repeterede! Jeg vidste ikke, hvad „repetere“ var for noget, og jeg undsaa mig ved at spørge. — — Der var ikke mere Mod i mig, da jeg den Aften gik i Seng, end jeg haardt havde nodig. Var de alle saa studerte, var jeg vist kommen der tidlig nok.

Det er i Grunden sært med disse første Indtryk; de er egentlig tit de bestemmende siden hen. Naar jeg i Løbet af det næste halve Aar Gang paa Gang var Vidne til, at Frandsen tog de ynkeligste „Beter“ og uden Skaansel blev hudflettet paa det rædsomste af „den gamle“, og naar han, da Foraaret kom, halvt om halvt blev jaget paa Porten for sit Driveri, ja, saa syntes det mig næsten ufatteligt. Og naar Andenlæreren, da han hørte, at Frandsen virkelig i Løbet af Sommeren blev optaget paa et Seminarium, paastod, at vi med største Lethed alle som een kunde blive optaget der, naar det kunde gaa med Frandsen, ja, saa tog det end ikke Glansen af ham. Saa meget kan et første Indtryk gøre.

Nej, saa stod Frandsens Genbo, den helt unge Nielsen, ikke nær saa højt hos mig — og kom heller aldrig til det. Mærkeligt nok, da jeg snart forstod, at han virkelig havde slugt en Del Visdom, skønt han ret sjældent talte om det; han havde nemlig taget Realeksamen. — Nielsen var en Lærers Søn fra Sjælland, vist endda en velhavende Lærers Søn; der var meget, der tydede paa det. — „Hvad i Alverden sendte den Lærer dog sin Søn der over efter?“ Det var og er fremdeles en uudgrundelig Gaade for mig. — Det var i „Spansksyngens“ værste Tid, men „Staby højere Bondeskole“ havde ikke lukket. Forstanderen noterede med Stolthed, at dette var uden Sidestykke i Kongeriget Danmarks Historie. Men da Nielsen nogle Dage efter sin Ankomst en Morgen lod melde, at han var syg, tænkte vi alle paa „den spanske“. Det var temmelig sikkert bare Længsel efter den hjemlige Arne paa det kære Sjælland, der holdt ham i Sengen; men jeg maatte dog bene af til Stationen en sen Aften med et Brev, der havde til Følge, at en høj, svær Herre i Pels og laadden Hue et Par Dage efter kom asende gennem den tilsølede Hulvej op mod Skolen og præsenterede sig som Lærer Nielsen fra Sjælland. Han kiggede paa Lokaliteterne, og de snavsede, tilsmudsede Værelser med de utallige Musehuller blev Genstand for et kritisk Eftersyn. — Hvad han og Forstanderen talte om, anede ingen af os; men det Foredrag, samme Lærer inden sin Afsked holdt ude paa den lange Gang for tilfældigt forbigående Elever, var ret let at fatte, da det rummede et saadant Maal af Fordømmelse af Skolen og Respektstridighed mod de højere Magter, at jeg i lange Tider gøs ved Tanken. — Dog, Nielsen blev, og næst Frandsen var han vel den, der fik de drøjeste Knubs. Han kunde egentlig nok Lektierne — saadan nogenlunde da, — men „den gamle“ stillede — det sagde han tit ved særlige Lejligheder — altid de største Fordringer til Lærerbørn, navnlig, naar de tillige havde en Eksamen. — — Nielsen røg Cigaretter, saa han var gul over det meste af Haanden, og efter eget Sigende langt ned i Maven; han var aabenbart stolt deraf. Og alle de Romaner, han slugte. „Djævletaarnets Hemmelighed“, „Den sorte Rædsel“, „Mordet i Natekspressen“ er kun enkelte Prøver paa Titrerne.

Men den interessanteste paa Skolen var nu Digter

Jensen, der pludselig en Dag lod sig indfinde. Han valgte meget beskedent den nederste Bænk og udgjorde i mere end een Forstand en Klasse for sig; de altid nedsænkede Øjenlaag bag Brillerne syntes nemlig at tyde paa, at hans Aand bevægede sig i ganske andre Egne end den, hvori hans Legeme befandt sig. Hans Residens var det nordre Gavlværelse, hvor han tilbragte Resten af Døgnet liggende paa en Divan; denne Divan var absolut det centrale i Værelset, og rundt om den laa spredt Bøger, Blade og Hefter af alle tænkelige Arter og Dimensioner — alt indenfor en passende Rækkevidde. — Saadan laa han de Gange, jeg havde Ærinde paa Gavlværelset, og det var sikkert hans Yndlingsstilling. — En skønne Dag blev han pludselig borte. Forstanderen syntes at tage sig den mystiske Forsvinden forholdsvis roligt; han havde haft Jensen som Elev et Par Gange før og kendte ham. En Uge efter tronede den savnede imidlertid atter paa sin Bænk; han havde „søgt Hvile“ og ligget og digtet paa Badehotellet i Fjand, sagde han. Det kan ellers nok være Forstanderen gav fra sig; Jensen tog imod uden at rokke en Mine. Jeg har ingen Anelse om Omfanget af hans Produktion; jeg saa kun et Par smaa Hefter, men hans mest fortrolige blandt Kammeraterne vidste at fortælle om Breve fra mange store og berømte Mænd. Dem saa jeg aldrig. — Samme Jensen gav sig for Resten sjældent af med de mere „prosaiske Ting“; jeg mindes saaledes aldrig at have hørt ham kunne en Lektie — saa jeg fatter ikke, hvad han vilde paa Staby. — — Digter Jensen forsvandt lige saa pludselig, som han var kommen, og der staar stedse for mig et Skær af Mystik om hans Person.

Den første Maj skete der en Fornylse, idet der den Dag rejste en Del, som blev erstattet med andre. De nye var to mandlige og to kvindelige Elever. De to førstnævnte gjorde et vist flot Indtryk til Trods for, at de var ganske almindelige Bondesønner, og det var let at skønne, at de havde set lidt mere af den store Verden end vi andre. De kom lige fra Roskilde Højskole og havde sagtens bidt Mærke i Navnet „Vinterlærer-Seminarium“; der var noget med „Lærer“ ved, og Lærere vilde de være, og det straks. Højskolelærere, det var Maalet, og det maatte vel kunne naas inden November. — De to nye Kammerater var „Frihedsmenne-

sker“, og de første Dage fortsatte de gerne, efter at Timen var begyndt, den Samtale, de havde maattet afbryde ved Lærerens Indtræden. Først naar et eller andet i særlig Grad interesserede dem, var de med; dette var især Tilfældet i Religionstimerne. Bibelhistorien blev ordentlig set efter i Sømmene; der var ikke den Ting, der ikke skulde kritiseres: Jesu Undergerninger var Bedrag, Forhold, som de ikke kendte, var Vrøvl, og Ting, der ikke direkte kunde vække Kritik, blev gjort til Grin. Forstanderen tog i Begyndelsen nogle Tørn med dem, men lod dem siden passe sig selv; endelig, da det gik saa vidt, at de forstyrrede Undervisningen, blev der sagt dem ren Besked. — Det værste var imidlertid, at de altid slog om sig med Højskolens Navn; det var den, de kunde takke for deres „højere Dannelse“. — Ved første Overhøring saa de meget forbavset op: Lære Lektier! Terperi! Nej, det brugte de virkelig ikke. — I Frikvartererne holdt de lange Taler om Aanden, Folkeaaenden, der kunde komme over Mennesker, kun ikke, hvor „det døde Ord“ raadede. — I tre Uger holdt de den gaaende, gik Ture i Eng og Hede og foretog lange Cykleture til Havet eller til de store Plantager mod Øst. I Fritiden var deres Opmærksomhed stærkt henvendt paa Damerne, og under et Par Fællesudflugter havde „den gamle“ et farligt Mas med at faa de to Par til at følge Trop. — — Folkeaaenden! Ak ja! Den gør sig kostbar. Jeg tror ikke, andre paa Skolen mærkede, at den var saa nær om Ørene paa os. — — Efter et Par haarde Kampe med Forstanderen — „om Principperne“ — og hvor det ikke gik blidt til paa nogen af Siderne, forsvandt de to vordende Reformatorer, ganske stille uden at sige Farvel, men ogsaa uden at blive savnet.

Staby var i det hele taget et Sted, hvor der samlede lidt af hvert. Der sad fuldvoksne Bønderkarle og 15-aaarige Drengene paa Skolebænk sammen med Præliminarister og Folk, der læste til den ordinære Vinterlærereksamen, ligesom ogsaa en Del forberedte sig til Seminariernes Optagelsesprøve og derfor gik fra i Løbet af Foraaret. Man kom og gik, som det passede, og dette gav hele Skolen dens ejendommelige Præg.

OLE.

AF

P. DEGNBOL (04).

SE, Ole fik jo ogsaa
sit Pund, da han blev skabt;
han vandt et andet med det,
og kun en Hvid gik tabt.

Men Præsten og de andre,
der ellers ser saa grant,
de saa kun, hvad han tabte,
og ikke, hvad han vandt.

Og Ole planted Vækster
og fik dem til at gro;
det var kun lidt, der visned
ved Oles lille Bo.

Men Præsten og de andre,
der dømmes her paa Jord,
de saa kun, hvad der visned,
og ikke, hvad der gror.

De dømte Ole heftigt:
han havde tabt en Hvid,
og der var nogle Vækster,
der visned trods hans Flid.

Og Ole tænkte paa det,
saa Hjernen gik itu;
men Hjertet holdt og sidder
paa rette Sted endnu.

Og Ole lever stadig
i det, han havde drømt,
men ser nu selv som andre
kun, hvad der blev forsømt.

— Vor Herre ser paa Hjertet
og vrager andres Dom.
Det har jeg hørt af Præsten
og talt med Ole om.

LINDEN.

SALME I. V 2 og 3.

AF

J. FAURHOLT-HANSEN (24).

Ved Flodbredden står der en liden Lind,
Spinkel og fin
Og nikker til rislende Bølger.
Den grønnes i Vaar, og den gulnes i Høst;
Men ligefuldt banker dens spæde Bryst;
Den venter på Våren, som følger.

Hvert Blad er så blødt som den blødeste Kind,
Stammen er lind;
Men dog er den rodfast og sikker.
Ej Storm nok så stærk kan få Bugt med en Kvist;
Den bøjer sig vel, men får ingen Brist;
Sin Styrke af Floden den drikker.

Jeg er som en Lind, der får Liv fra en Flod,
Jesus dit Blod,
Og spejler mig dybt i din Nåde,
Vel svajer og bøjer jeg tit i mit Sind.
Endog for en sagte og ringe Vind,
Og falder, når selv jeg vil råde.

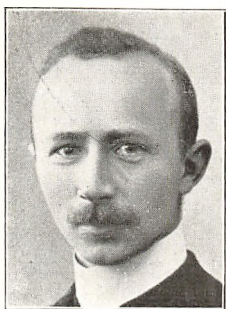
Men ligefuldt banker mit Hjerte af Lyst
Her i mit Bryst
Og længes som Linden mod Våren.
Vel ser du et Dyb af Synd i mit Liv;
Men så må du bruge din Ukrudtskniv
Og få mig for Vildskud beskåren

Du kender min Vej og Lyst til dit Bud,
Herre min Gud,
Du ved, at jeg grunder på Nåden.
Forjættelsen har jeg, den står i dit Ord,
Skønt i vaklende, fast jeg paa Underet tror
Og elsker Getsemanegåden.

VED DET GRØNNE BORD

AF

J. SØNDERGAARD JACOBSEN (06).

DA min Opfordring til at sende Stof til Aarbogen ikke har gjort tilstrækkelig Virkning, vil jeg forsøge paa at fortælle lidt om Begivenheder i Forbindelse med Eksamen, uden at jeg dog vil afgive noget Løfte om at holde mig strengt til Emnet. De mange, der kunde have udfyldt disse Sider med noget bedre, maa tage Ansvaret for, at nærværende fremkommer.

Naar jeg nu skal til at tænke over Emnet, kommer uvilkaarligt det ofte misbrugte Udtryk: Ikke for Eksamen, men for Livet. Og det minder mig om et Udtryk, som en af mine samtidige, en ældre Thybo, brugte. Naar han en Gang imellem kom ud paa Sportspladsen og ved Cricket var bleven anbragt som Bagstopper, viste han gerne en sjælden Fvne til at lade Bolden løbe forbi sig, hvilket foranledigede nogle mindre venlige Tilraab fra hans Medspillere, men han forsvarede da gerne sin Handlemaade med: „Jeg spiller ikke for aa' wind', jeg spiller for aa' fo Bewægels'“. Ved Sporten kan man imidlertid godt forene det at faa Bevægelse med Bestræbelsen for at vinde, ja, det hele vilde blive meningsløst uden en saadan Forening. Og saaledes behøver de to Begreber „for Eksamen“ og „for Livet“ heller ikke at være i Modstrid med hinanden, thi det at uddanne sig med Lærergerningen for Øje er meget vel foreneligt med Bestræbelsen for at faa en god Eksamen.

Den Skærsild, man først maa gennemgaa i Nissum, er som bekendt Optagelsesprøven; og det Aar, jeg maatte gennemgaa samme, begyndte den allerede tidligt

paa Foraaret. Vor Zoologilærer skulde nemlig rejse og vi skulde da forinden aflægge Regnskab for, hvilke Kundskaber vi havde tilegnet os i nævnte Fag. Da vi fik det uventede Budskab, blev der Travlhed, vi tog fat paa at repetere og gjorde det med en Højtidelighed, som om hele vor fremtidige Lykke var afhængig af denne Prøves Udfald. I Pavserne drøftede vi, hvorledes dette Udfald kunde ventes at blive for den enkelte. Desuden var vi, der kun kendte til Eksamen i Landsbyskolen, meget spændte paa at faa opklaret, hvorledes det hele skulde foregaa, og vi var da saa heldige, at vi havde en iblandt os, som havde været til Optagelsesprøve en Gang før, og han delagtiggjorde os beredvilligt i sin højere Viden. Slaget skulde staa Mandag og Tirsdag før Paaske, og Palmesøndag samledes vi en Del hos nævnte Kammerat for at faa de sidste Instrukser. Den udførlige Beskrivelse af den Tortur, man kunde blive udsat for, havde sikkert ikke nogen beroligende Indflydelse paa mit Sind, og da det begyndte at skumre, gik jeg en Tur ud i Haab om, at den milde Aftenluft kunde forjage de tunge Tanker om Morgendagens forventede Kvaler. Ude ved Præstegaardens Lade traf jeg Jakob Nielsen, der — vel nok i lønligt Haab om at kunne bortlede Tanken fra det nærværende — stod og betragtede den matdunkle Stjernehimmel. Vi gik saa en Tur sammen i den stille Aften og fik opmuntret hinanden saa meget, at vi skiltes med at udtale en vovet Formodning om, at det gik vel nok.

Mandag Morgen samledes vi saa i Forberedelsesklassen, den nuværende Foredragssal, og vi var saa spændt paa at erfare, hvorledes det gik til „under virkelige Forhold“ — for at bruge et kendt Militæruddryk — at vi var fuldtalligt forsamlede og havde indtaget vore Pladser ved de lange 6-Mands Borde, længe før vor Lærer, Landbrugskandidaten, traadte ind i Klassen sammen med Censor, en Seminarist fra III Klasse, en af „de ældre“, som de selv kaldte sig, og de havde lagt en saadan Vægt paa, at denne Benævnelses Betydning rigtig blev klar for os andre, saa det i deres Udtale blev til „ældre“. Naa, denne „ældre“ havde i Dagens højtidelige Anledning givet sit Kejser Vilhelms Skæg nogle ekstra Strøg og havde faaet en saa værdig Mine paa, at man let kunde se, han var sig sit Ansvar bevidst. Ved Siden af Katederet var det grønne Bord an-

bragt, og der kom vi saa frem efter Tur og blev anbragt paa den dertil indrettede Stol, trak med skælvende Haand en Seddel o. s. v. Og det viste sig, at vi saa hurtigt kunde læses for vor Viden om de forskellige Spørgsmaal, at hele Eksamen kunde tilendebringes den første Dag — eller var det maaske, fordi vi kunde det hele paa Fingrene, saa det ikke var nødvendigt for Eksaminatoren at „hale Stumperne frem med gloende Tænger“. For ens Vedkommende gik det dog ikke saa glat, og ham maa jeg fortælle lidt om. Det er nemlig ikke alene paa Staby, at der har været saadanne originale Størrelser, som Steffensen har fortalt om, ogsaa Nissum har haft sine. Vi havde i alt Fald een, og det oven i Købet en ægte Adelsmand. Naar vi fandt ham original, var det bl. a. af den Grund, at han havde mere Ordenssans end almindeligt blandt Klassens forskellige Medlemmer; dette gav sig f. Eks. Udslag i, at han ikke kunde fordrage, at vi, naar vi besøgte ham, benyttede hans fint opredte Seng som Lænestol. Dette fandt hans samtidige dog var for fintfølede at være, og for aparte. Og da han ikke havde nogen behersket Maade at optræde paa overfor dem, der forsyndede sig mod Husets Orden, skulde han nøfles; det kunde da altid hænde, naar der var flere derinde, at et Par kom op at slaas, og det endte saa ufravigelig med, at den ene havnede i Adelsmandens Seng, og saa laa der et Hus. Ofte beklagede han sig over, at han ikke havde gjort Alvor af at rejse hertil til Optagelsesprøven Sommeren før, for saa havde han nu været i I. Klasse, som han fandt meget mere dannet. Da han nu denne Dag kom op i Zoologi, kom hans fine Fornemmelser ham imidlertid lidt paa tværs. Han kom nemlig op i Fordøjelsen. Under Eksaminationen forholdt han sig meget reserveret og indlog sig ikke paa at tage noget Standpunkt til de forskellige nærgaaende Spørgsmaal, der blev forelagt ham. Men da vi bagefter søgte at klare Begreberne for ham, sagde han: „Ja, det vidste jeg da meget godt; men saadan noget kan man da ikke være bekendt at tale om“.

Det blev dog desværre ikke den eneste daarlige Karakter, han fik, saa han blev ikke optaget det Aar; men næste Aar kom han igen til Prøven, og da gik det. Men det viste sig snart, at han vanskeligt kunde følge med, navnlig kneb det i Matematikken, endskønt han

havde en ærlig Vilje og ogsaa var ude om sig for at faa Hjælp. Naar man traf ham paa Læsestuen eller paa Landevejen, trak han ofte en Tavle frem, som han havde skjult under Vesten, og derpaa stod der saa en matematisk Opgave, som han havde maattet give tabt overfor, og var man saa saa heldig at kunne hjælpe ham til et Resultat, kom med et Suk hans sædvanlige Omkvæd: „Ja, du kan sagtens“, og med en Tilføjelse som f. Eks. „du kan se, om man skal eliminere x eller man skal eliminere y , men hvor skulde jeg vide saadan noget fra“.

Det var vel ellers nok ved Optagelsesprøven, der blev begaaet de mest bemærkelsesværdige Bommerter, særlig af Folk, der kom „udefra“ til Prøven. Naar saadanne, der muligvis aldrig havde set en zoologisk Samling, blev stillet overfor de Mærkværdigheder, der kunde fremdrages fra Skabene derinde i den gamle Zoologiklasse, kunde det nok knibe med at finde den Benævnelse, der var gængse paa Stedet, særlig da Eksaminatoren gerne var saa hensynsløs at stille den gaadefulde Fremtoning paa en saadan Maade, at det ikke var muligt at komme til at læse paa Navneseddelen. Saaleces blev engang Solsorten skældt ud for at være en Stær; og da en ung Mand engang blev stillet Ansigt til Ansigt med det store Hestekranium, udtalte han sin sikre Formodning om, at det havde tilhørt en Ko. Derimod kan Ukendskab til Samlingen ikke være Skyld i en anden „Hestedumhed“, som senere blev begaaet af en, som ogsaa kom op i Hesten, og som til sidst maatte gøre Rede for de forskellige Bastarder. Han slap heldigt over Vanskelighederne ved at forklare Muldyrs og Mulæslers forskellige Oprindelse; men da saa Eksaminatoren yderligere fandt paa at spørge om, hvad man kaldte Afkommet af Muldyr og Mulæsel, vidste han tilfældigvis ikke, hvad der skulde svares, og ransagede derfor sit Bevidsthedsindhold for at finde et Navn med en passende Lydlighed, og han kom derved i Skyndingen til at fremsætte den Paastand, at saadant Afkom maatte blive Mulatter.

Det hændte af og til, at en, der havde gennemgaaet Forberedelsesklassen i Nissum, rejste til et andet Seminarium for at blive optaget, hvad enten Grunden kunde være den, at vedkommende ikke syntes om Stedet, eller at man der paa Stedet ikke forstod at værdsætte

ham. Jeg mindes saaledes en, der rystede Støvet af sine Fødder og rejste til Ribe, efter at han forgæves havde prøvet at opnaa en Karakter over tg. I Ribe havde han dog heller ikke Lykken med sig. I Religion var han saa uheldig at faa en saa svær Opgave som Patriarkerne. Da han ikke viste nogen Lyst til paa egen Haand at give sig i Kast med Opgaven, søgte Læreren at bringe ham paa Gled og spurgte, om han kendte noget til Patriarkerne. Nej, dem syntes han ikke han havde hørt noget om før. Om han da ikke havde hørt noget om en Mand, der hed Abraham. Nej, det mente han ikke. Om han da kendte noget til Isak. Heller ikke paa det Spørgsmaal turde han svare bekræftende. Men saa Jakob da. Nu endelig begyndte det at dæmre for ham, og han udrød: „Ja, hvordan var det, var det ikke ham, der var laadden!“

Saa var der K. Han syntes heller ikke, at hans rette Plads var under det nissumske Visdomstræ, og rejste derfor til Ranum for at blive optaget. Da han kom tilbage, fortalte han i høje Toner om, hvor herligt der var i Ranum, og hvor elskværdige Eksaminatorer Lærerne der var. Som et illustrerende Eksempel anførte han, at da han i Religion fik som Opgave den anden Trosartikel, havde han sagt: „Aah, kunde vi ikke ta' den første i Stedet“. Og det Ønske havde man beredvilligt imødekommet. Jeg maa dog her, for Ranums Æres Skyld, tilføje en lille Oplevelse, der viser K's Stilling til „Sandhed og Ret“. Det var dengang forbudt Elever i Forberedelsesklassen at komme paa Seminariets Læsestue, et Forbud, som det tit var vanskeligt at faa overholdt, da Præparanderne ligesaavel som andre paa Stedet følte Trang til at følge med i Begivenhederne. Saaledes skete det en Dag, at K. ogsaa var kommn derind sammen med en Klassekammerat. Da de havde siddet der en Tid, vaagnede imidlertid Samvittigheden hos denne, og han begyndte at tale med K. om, at de hellere maatte gaa, da de jo ikke havde Lov til at være der; men det var at tale for døve Øren. K. forsikrede, at han gik, naar det passede ham, og da det Øjeblik aabenbart endnu ikke var kommet, opgav Kammeraten sin Overtalelsesforsøg og gik sin Vej. Lidt efter kom Kandidaten ind paa Læsestuen, og da han saa K. gik han hen og gjorde ham opmærksom paa, at de for Stedet gældende Regler ikke tillod ham at være der — og

føjede til: Men det vidste De maaske ikke. Hertil forsikrede K., at han ikke havde haft ringeste Anelse om denne Bestemmelse, og med et: „Ja, saa maa De virkelig undskylde“, forsvandt han høfligt bukkende ud ad Døren.

Hvad de forskellige Eksaminer angaar, var det i vor Tid en almindelig Antagelse, at Oprykningsprøven fra I til II Klasse var den, det var vanskeligst at slippe igennem; og det viste sig da ogsaa, da vi kom i Lag med den, at det var en Ildprøve, hvor der kunde ske noget saa overraskende som det, at en meget dygtig om end ikke særlig flittig Mand fik tg i Fysik. Men da man vidste, at det var en Mand, der kunde taale det, og det tillige var en kendt Sag, at han havde tilbragt adskillige Morgentimer mellem sine gode Dyrer og „Hølsklæder“, saa vakte Begivenheden ikke Medynk, men derimod vild Jubel over det ganske Babylon. Han selv lod til at more sig allermost. Det var dog rimeligvis kun for at opfylde Ordet om at glæde sig med de glade. Thi at han tænkte dybere over det passerede, gav sig til Kende ved, at han senere udtalte — ganske vist ikke meget logisk, men vi havde jo heller ikke endnu lært Logik: „Jeg er glad for, at jeg har sparet mine Kræfter i I Klasse, for jeg kan forstaa, at der skal bestilles noget i II“. Saa var det den Dag, da vi havde Eksamen i det sidste Fag. Vi var en tre-fire, der lige havde været oppe og nu gik og drev rundt i Seminariegaarden, hvor der paa det Tidspunkt var stille og ensomt. II og III Klasse var nemlig forlængst færdige med Eksamen, og de andre af vor Klasse var „i Ilden“ et eller andet Sted. Jeg ved da ikke rigtigt, hvorledes det gik til, at vi fik begyndt paa noget saa forfærdeligt som det, hvorom der nu skal berettes. Vi har rimeligvis haft det som Edison, da han efter at have afsluttet en fordelagtig Forretning kom ind i sit Værksted og i ubændig Glæde tog sin Silkehat og kylede den i et Kar med Olie. Vi var nu af gode Grunde ikke fristede til at kaste omkring med Silkehatte; men da vi absolut skulde have Afløb for Trangen til at anvende vore fysiske Kræfter, greb vi til den fra Barndommen kendte Udvej — som for Resten ikke var helt ukendt paa Stedet — at kaste med Sten. Det var vistnok Smaa, der begyndte, men vi andre havde saa meget af Abenaturen, at vi fulgte det slette Eksempel. Vi satte os

som Opgave at ramme Aabningen ned til Kulkælderens. Det gik godt en Tid; men saa glemte Smaa at tage nøjagtigt Sigte, eller maaske satte han Maalet for højt. Følgen blev, at Skytset gik gennem en Rude ind til Læsestuen. Saa fik den Skiveskydning pludselig Ende, og Smaa var ikke særlig glad ved Udsigten til at skulle bøde for den Skade, han i sin Ubesindighed havde forvoldt. Ruden havde imidlertid ikke helt faaet sin Bekomst, da Stenen var gaaet igennem i det ene Hjørne- og saa var der en, der fik den forrykte Tanke, at vi kunde faa mere Fornøjelse af den Rude, og foreslog, at vi skulde yde 5 Øre hver til den ny, mod at vi fik Lov til at være med at knalde den helt. Saa blev der begyndt paa ny; men kort efter kom der igen en Afvigelse, og saa gik Ruden ved Siden af. Nu kom vi endelig til Besindelse — og dernæst til Glarmesteren. Stenene derimod, som havnede i Kulkælderens, fik Lov til at ligge der til om Vinteren, da de blev solgt til Seminaristerne sammen med Kullene for 40 Øre pr. Skæppe.

— — —

Ja, selv om der ogsaa fra de sidste to Aars Eksaminer kunde være et og andet at fortælle, maa jeg dog — for ikke yderligere at trætte Læserne — holde op her for denne Gang.

Rettelse til forrige Aarbo.

I Degnbols Digt: Notebogen, 3' Vers, er der desværre indløbet en meningsforstyrrende Trykfejl m. H. t. Tegnsætningen. Verset skulde se saaledes ud:

Din Broder døde. Ak saa brat!
I Dybet brast hans Øje.
Der laa han til den tolvte Nat
med Bogen i sin Trøje.

Red.

S. Lind. Elna Christensen. E. Yde. M. E. Mikkelsen. Bach. A. Christensen. B. Christensen. S. Kristensen.
Markusen. Sønderkær Larsen. Morten Jensen. J. Jørgensen. Otto Jensen. Danielsen. Thejlade Nielsen. Søllebeck. N. Nielsen. Lundby. Christensen.
Kamilla Larsen. Viggo Jensen. Elise Jensen. L. Nielsen. Maul. Axel Nielsen. Alh. Nielsen. Martin Jensen. Kjær. Bjarnesen.

DIMITTENDERNE 1925.

Mettinius Marinus Bach. Født 12. Novbr. 1902 i Barmer, Aalborg Amt, Søn af Hmd. Anton K. Bach. Vk. paa Thyborøn.

Olaf Bjarnesen. Født 23. April 1901 i Gudum ved Lemvig. Søn af Sognepræst H. P. Bjarnesen og Broder til Hertha Bjarnesen (07). V.-L. i Lønborg v. Tarm.

Alfred Svend Christensen. Født 24. Febr. 1890 i Ørre ved Herning. Søn af Grd. Mikkell Christensen.

Anders Christian Lundgaard Christensen. Født 19. Aug. 1900 i Ørum, Viborg Amt. Søn af Værkfører Chr. Christensen, nu Aarhus. Vk. i Lund ved Herning.

Bertel Marius Christensen. Født 31. Oktbr. 1904 i Hemmet ved Tarm. Søn af Gmd. Andreas Christensen.

Elna Christensen. Født 10. Novbr. 1904 i Nollund Skole ved Grindsted. Datter af Lærer C. M. Christensen, nu Lemvig. Realex. 1921. V.-Li. ved Rom Skole 1921—22 og 1922—23. Efter Eks. Vk. i Lemvig og Lomborg. Fra 1. Febr. 1926 konst. som Li. ved Graabrødre Markskole, Viborg.

Martin Jensen Danielsen. Født 9. Oktbr. 1902 i Vestermark, Linde By, Asp Sogn ved Holstebro, Søn af Grd. Kr. J. Danielsen. V.-L. i Nr. Bork.

Martin Jacobsen. Født 8. Jan. 1903 i Hygum, Sdj. Søn af Hmd. Jacob Jacobsen.

Anders Otto Berthinus Jensen. Født 18. Juni 1903

i Romlund ved Viborg. Søn af Smed Søren Jensen. I Septbr. og Oktbr. Vk. i Nr. Nissum v. Skole, derefter L. ved Nr. Nissum Højskole.

Elise Abelone Jensen. Født 18. Juli 1903 i Skjern. Datter af Træhdl. Niels Jensen. V.-Li. i Albæk, Skjern Sogn.

Martin Gustav Jensen. Født 24. Maj 1902 i Bjel-skov ved Bording. Søn af Lmd. Jens Carl Jensen. Vk. ved Bjært-Binderup Skole ved Kolding.

Morten Jensen. Født 4. Decbr. 1895 i Stadilø ved Ringkøbing. Søn af Hmd. Søren Mogensen. V.-L. i Gaasdal pr. Borris.

Viggo Jensen. Født 26. Novbr. 1903 i Stadilø ved Ringkøbing, Søn af Hmd. Søren Mogensen. V.-L. i Hestbæk ved Holstebro.

Jesper Jørgensen. Født 24. Aug. 1899 i Vildbjerg. Søn af Hmd. Marinus Jørgensen, Røddinglund, Vild-bjerg. Vk. i Birkinose, Timring Sogn.

Peder Morten Kjær. Født 18. Decbr. 1896 i Fjeld-sø ved Viborg. Søn af Grd. Thomas Kjær. L. ved Has-lev Haandværkerskole.

Søren Kristensen. Født 20. Decbr. 1896 i Villens-gaard, Bøvling Sogn. Søn af afd. Gmd. Søren Kristen-sen. Vk. i Skalstrup, Nees Sogn, V.-L. i Hurup, Thy.

Jens Sønderkær Larsen. Født 11. Marts 1901 i As-sing Sogn ved Kibæk. Søn af Gmd. Jens Vejen Larsen, „Sofielyst“, Kibæk. Viet 30. August 1925 til Anna Han-sine Christens, Datter af Ejerinden af Riis Plejehjem ved Jelling. Soldat (Artillerist) i Aarhus fra 9. Marts 1926.

Kamilla Marie Larsen. Født 10. Juni 1899 i Gis-lum, Himmerland. Datter af Banefmd. P. Larsen, Vild-bjerg, og Søster til Karl Larsen (24). Vk. i Ljørring pr. Aulum. V.-Li. i Ansager.

Søren Lind. Født 22. Febr. 1904 i Gudum ved Lemvig. Søn af Malerm. M. P. Madsen Lind, Lemvig.

Niels Vestergaard Markusen. Født 3. Jan. 1902 i Rær ved Thisted. Søn af Grd. Niels L. Markusen.

Jacob Tinus Eriksen Maul. Født 5. Febr. 1904 i Ilskov, Sunds Sogn ved Herning. Søn af Lmd. Johan Maul. Vk. i Højmark Skole, Sdr. Lem.

Magnus Engelst Mikkelsen. Født 27. Novbr. 1903 i Anshede paa Fur. Søn af Bmd. Niels E. Mikkelsen. L. ved Haslev Højskole.

Albert Georg Nielsen. Født 20. Juni 1902 i Agger paa Thy. Søn af afd. Arbmd. Jens P. Nielsen.

Laurits Nielsen. Født 7. Febr. 1899 i Tvis ved Holstebro. Søn af Hmd. Thomas Nielsen og Broder til Martin Nielsen (17). L. ved Rønde Højskole.

Niels Nielsen. Født 29. Marts 1901 i Hedensted v. Vejle, Søn af Arbmd. J. P. Nielsen, Gl. Sole ved Hedensted. Vk. i Sejlstrup ved Ribe.

Søren Thejlade Majgaard Nielsen. Født 8. Juli 1903 i Tvilum ved Silkeborg. Søn af Grd. Just Kr. Nielsen. Kst. som 2.-L. i Borbjerg v. Holstebro.

Thomas Sølbeck. Født 19. Jan. 1898 i Vodderbro, Roager Sogn, Sønderjyl. Søn af Hmd. Emil Sølbeck. Vk. i Sdr. Hygum, Sdj.

Eleonora Christine Magdalene Yde. Født 16. April 1903 i Lemvig. Datter af Partc. Lars M. Yde, nu Nr. Nissum. Vk. ved Nr. Nissum v. Skole.

AF AARETS DAGBOG

ISÆR EFTER „DÆMRING 1925

Ansættelser.

02. Chr. Jensen, 1-L. i Ølby v. Struer
06. M. F. Lange, L. i Kløjeng, Nr. Løgum Sogn, Sdj.
— J. Søndergaard-Jacobsen, 1-L. v. Nr. Nissum v. Skole
08. J. Brændegaard, Adjunkt v. Rysensten Gymnasium, Kbh.
— Th. Gissel, L. i Taastrup v. Kbh.
09. Johs. Dal, Kml. i Vordingborg
11. Asschenfeldt-Hansen, L. i Gl. Sole pr. Hedensted
— O. M. J. Pilgaard, L. i Albæk, Skjern Sogn
12. K. M. Jensen, 1-L. i Himlingøje, Stevn
14. P. Jensen, Sognepræst for Vaagø Præstegæld, Færøerne
— S. C. Brejl, L. v. Tønder Sem.'s Øvelsesskole
— Marie Gadegaard, Li. i Overlund v. Viborg
18. I. V. Isachsen, 1-L. i Borbjerg v. Holstebro
19. N. A. Jensen, Kml. i Frederikshavn
— Margrethe Hillersborg, Li. i Struer
— A. K. Frederiksen, L. i Hørsted, Thy
— H. Iversen, 2-L. i Trustrup, Djursland
— N. P. Kjær, 1-L. i Felsted, Sdj.
— N. A. C. Vad, 1-L. i Ravnkilde, Himmerland
20. Signe Bjerre Kristensen, Timeli. i Nr. Sundby
— Poul Nielsen, L. i Badskjær pr. Dybvad, Vendsyssel
21. Ehrenreich, 2-L. i Fole, Sdj.
— Kathrine Christensen, Timeli. i Hvidovre
— E. Hoppe, L. v. Flønder sdr. Skole, Bækmarksbro
— Axel Poulsen, L. i Mosbjerg v. Sindal
22. J. Gammelgaard Graversen, L. i Lodbjerg, Thy
— N. Kjeldgaard Jensen, L. i Istrup, Thy
— Schriver, L. i Gribstrup
— H. M. Steffensen, L. i Daugbjerg v. Viborg
— V. Thomsen, Vk. 1 København
23. J. P. Bach, 2-L. i Rær, Thy
— P. Bredtoft, 2-L. i Hjerm
— Karl V. Andersen, 2-L. i Tranekjær, Langeland
— N. Phillipsen, L. i Nr. Løgum, Sdj.
— Fritz H. Jensen, 2-L. i Hansted, Thy
— Aage Laustrup, 2-L. i Tarm

23. Mikael Lassen, 2-L. i Vridsløselille
 — K. K. Madsen, 2-L. i Barslev, Thyholm
 — Tage Mortensen, Vk. i København
 — J. P. Nielsen (Nørup). L. i Tronsmark, Sindal
 — Marg. Bjerrehus Pedersen, Li. i Ljørring, Aulum
 — P. Chr. Pedersen, 2-L. i Hedensted
 — Mads Toft, 2-L. i Hvejsel v. Jelling
24. J. H. Christiansen, 2-L. i Asaa
 — J. S. N. Ernstsens, 2-L. v. Havnevejens Skole, Grenaa
 — J. Faurholt-Hansen, 2-L. i Haarlev, Stevns
 — Jensen-Øe, 2-L. v. Harboøre nordre Skole
 — Chr. Kjeldgaard Christensen, L. i Tarp, Sdr. Fel-
 ding
 — K. Moesgaard Kristensen, 2-L. i Aulum
 — N. C. Korsgaard, L. Astrup, Aalborg Amt
 — Karl Larsen, 2-L. i Ansager
 — Axel Moeslund, L. v. Gudum ø. Skole
 — P. S. Frandsen, 2-L. i Klitmøller, Thy

Bryllup.

96. J. C. Jensen
 04. K. F. Frandsen og Søster Grethe
 06. C. M. Julin og Anna Mølgaard, Fæsterholt. (9. Sept.)
 — Jens Laursen (Okt. 1924)
 12. Kathrine Nielsen og Emil Jacobsen, Studsgaard,
 (11. Nov.)
 13. R. Hougaard Rasmussen (10. Nov.)
 17. Chr. M. Christensen og Karen Smed (31. Juli)
 — V. Tange Jensen og Anine Philipsen
 — Toftdal Møller
 19. N. A. Jensen og Johanne Kiel (10. Okt.)
 20. H. Henriksen og Helene Pedersen (28. Aug.)
 — Martin Isachsen og M. Mikkelsen (dim. Haslev)
 — K. Moeslund og Anine Lauridsen
 — Poul Nielsen og
 — Emilie Hansen (5. Aug.)
 — R. P. Sørensen (Okt. 1924)
 21. Kathrine Graversen og Jerslev Hansen (9. Okt.)
 22. N. L. Klitgaard og Kirstine Jensen (4. Aug.)
 — Bech. Carlsen
 23. Asge Laustrup og Sofie Christensen

Eksaminer.

06. P. Christensen, Tillægspr. i Engelsk
 10. Arendt Nielsen, " i Latin
 12. P. Moustgaard, Eks. i Græsk
 — Chr. Winther, Artium
 17. J. O. Vejerskov, Tillægspr. i Engelsk og Tysk
 19. H. Iversen, " i " " "
 20. Signe Bjerre Kristensen, Artium " " "
 21. Andr. Jørgensen, Filosofikum og Hebraicum
 — Johs. Nielsen, Artium
 — W. Willesen, Eks. i Hausa

23. Kr. Madsen, Tillægspr. i Tysk
— P. Kr. Pedersen, Tillægspr. i Engelsk og Tysk

Aarskursus.

13. L. A. Sjøstrup
21. Jens Kr. Jensen

Navneskifte.

14. S. C. Knudsen til Brejl
23. C. C. Jensen til Håkansson

Afsked.

03. S. Gissel (studerer Teologi)
19. Anna Søndberg, Hasseriis
20. Emilie Hansen, Sejllod

Bøger.

99. Joh. Sulkjær: Snebjerg Sogn I.
04. P. Degnbol: Stort og smaat fra den lille Skole
12. H. Buchhave. Liv og glade Dage
13. St. Steffensen: Småtteri

Andet.

01. H. Jensen, Fmd. for Lærernes Missionsforening (D. L. M.)
21. Kathrine Hansen f. Graversen afrejser til Sudan

Døde.

99. J. P. Klinkby-Pedersen, Randers
03. Kr. J. Rysgaard, Snedsted
11. J. K. Thorsen, Kissendrupgaard v. Ullerlev
12. Else Mikkelsen, Struer

INDHOLD.

	Side
<i>Ragnvald Præstholm (09):</i> Fra Argentina	3
<i>Vilh. Væge:</i> En Ven fra Ungdommens Dage....	11
<i>Steffen Steffensen (23):</i> Nogle Svingere fra Staby 17	
<i>P. Døgnbol (04):</i> Ole	22
<i>J. Faurholt Hansen (24):</i> Linden	24
<i>J. Søndergaard Jacobsen (06):</i> Ved det grønne Bord 25	
<i>Red.:</i> Rettelse til Aarbogen 1925	31
<i>Red.:</i> Dimittenderne (Billede)	32
do. (Fortegnelse)	33
<i>Red.:</i> Af Aarets Dagbog	36

1925